

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2026-1-17-14>

Кадала Віталій Віталійович,

кандидат юридичних наук, доцент

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6868-9487>

Гузенко Олена Павлівна,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки та публічного управління

Навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4002-2629>

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Статтю присвячено вивченню питань адміністративних правопорушень у сфері публічних фінансів. Звернуто увагу на законодавчі регулятори, котрі розкривають встановлення видів та рівнів адміністративних правопорушень у сфері публічних фінансів, проаналізовано вплив адміністративних правопорушень на розвиток бюджетного процесу, котрий виступає базою функціонування публічних фінансів. Надано та обгрунтовано авторську точку зору щодо розуміння адміністративних правопорушень у сфері публічних фінансів та профілактики заходів адміністративних правопорушень як понятійних категорій. Запропоновано заходи профілактики адміністративних правопорушень у сфері публічних фінансів у якості посилення контрольних інструментів за раціональним розподілом та використанням грошових коштів держави, вдосконалення законодавчих регуляторів щодо посилення адміністративної відповідальності за допущені порушення фінансової дисципліни та підвищення фінансової грамотності відповідальних осіб, котрі причетні до процесів забезпечення руху грошових коштів держави.

Ключові слова: правопорушення, адміністративні правопорушення, публічні фінанси, бюджетні правопорушення, профілактика правопорушень, адміністративна відповідальність, грошові кошти країни, бюджетний процес, види адміністративних правопорушень.

Постановка проблеми. На даний час в Україні гостро постала проблема відновлення фінансової стабільності та забезпечення життєдіяльності в умовах воєнного конфлікту. Найбільш вразливим сегментом виступають публічні фінанси, котрі віддзеркалюють політику формування, розподілу та раціонального використання грошових потоків країни на рівні Державного та місцевих бюджетів. Досягнення результативності функціонування публічних фінансів можливо лише за умови наявного дієвого управління бюджетними видатками, котрі виступають основою фінансової стійкості та стабільності країни. Беззаперечним є той факт, що більшість рішень у сфері бюджетних видатків приймаються

реактивно, тобто в умовах уже сформованих бюджетних дефіцитів або фінансово-економічних криз, які супроводжують країну в умовах наявних воєнних викликів. Така ситуація призводить до появи ряду проблематичних сегментів, які представлено недосконалістю управління державними та місцевими бюджетами, відсутністю реального бюджетного планування і прогнозування, мають місце факти нерационального розподілу та використання бюджетних видатків, у сфері публічних закупівель залишаються корупційні ризики та зловживання, а також відсутність ефективного бюджетного моніторингу, що призводить до нецільового використання коштів та зниження довіри громадськості до бюджетного процесу

як ключового складника публічних фінансів. Одним із напрямків вирішення проблем має стати не лише вдосконалення правової площини, а й посилення уваги до наявних адміністративних правопорушень (далі – Апр), у сфері публічних фінансів, в якості бюджетного процесу та адміністративної відповідальності (далі – Авд) уповноважених осіб, які безпосередньо причасні до процесу раціонального розподілу бюджетних видатків. Досягнення зниження рівня рівня Апр можливо за умови детального дослідження їх видової характеристики. Все окреслене свідчить про сучасність та актуальність обраного напрямку дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років актуальність дослідження правових та проблематичних аспектів у сфері публічних фінансів значно зросла, що пов'язано з прагненням вітчизняних науковців виявити та пояснити природу виникнення негативних викликів, які уповільнюють їх ефективне функціонування. Результати наукових розвідок із зазначеної проблематики вітчизняні вчені викладають у формі монографічних та дисертаційних досліджень, обирають предметом обговорення на дискусійних наукових платформах різного рівня, оприлюднюють на тематичних Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях. Так, Ю.С. Назар та І.М. Проць [1] присвятили монографічні дослідження питанням адміністративної та фінансово-правової відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а В.В. Сухонос, Ю.В. Гаруст, В.В. Миргород-Карпова [2] досліджували концепцію нової інноваційної моделі державного управління фінансовою системою України з урахуванням всіх сегментів управління публічними коштами. Натомість І.І. Комарницька [3] присвятила дисертаційні дослідження профілактиці правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права. В свою чергу, Н. Замкова, О. Прутська, А. Абдуллаєва та І.Гнидюк [4] звернулися до питання публічних фінанси України в умовах воєнного часу, розкриваючи правові та проблематичні сегменти. Теоретично-правові засади запобігання фінансовим правопорушенням стали предметом дисертаційного дослідження Л.Г. Уртаєвої [5]. Віддаючи належне науковим доробкам вітчизняних вчених чимало питань, в контексті адміністративної відповідальності у сфері публічних фінансів, залишаються дискусійними та неоднозначними. Зважаючи на це, дослідження даної проблематики убачається досить актуальним.

Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові методи пізнання, зокрема описовий, діалектичний, формально-логічний та узагальнення.

Метою роботи є продовження дослідження питань адміністративних правопорушень у сфері публічних фінансів, з уточненням їх змістовності як понятійної категорії та визначенням напрямків їх профілактики.

Виклад основного матеріалу. У кризових умовах розвитку країни постає питання визначення та досягнення напрямків забезпечення не лише національної безпеки, а й фінансової стійкості та стабільності. Одну з пріоритетних ролей при вирішенні поставлених завдань відіграють публічні фінанси, котрі відображають рух грошових коштів держави.

Нагадаємо, в Законі України «Про відкритість використання публічних коштів» були визначені основні елементи, які у сукупності представляють публічні фінанси «...кошти державного бюджету України та місцевих бюджетів; кредитні ресурси, надані під державні та місцеві гарантії; кошти Нацбанку та інших держбанків; кошти державних цільових фондів, Пенсійного фонду

та фондів загальнообов'язкового соціального страхування; кошти суб'єктів господарювання державної та комунальної власності, отримані ними від їхньої господарської діяльності» [6]. Водночас, враховуючи предмет дослідження наукової розробки доцільно звернути увагу на частину другу ст.2, в якій законодавець акцентує «... відповідальність за не оприлюднення, несвоєчасне оприлюднення, недостовірність, неточність, неповноту інформації, що оприлюднюється несуть керівники розпорядників та одержувачів коштів державного і місцевих бюджетів, підприємств, органів Пенсійного фонду та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття» [6].

Варто усвідомлювати те, що законодавець розкриває адміністративної та кримінальної відповідальності в системі публічних фінансів. При цьому, детализує види правопорушень такими законодавчими актами, як Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та Бюджетний кодекс України (далі – БКУ) [7; 8].

До речі, ст. 9 КУпАП законодавець надає тлумачення Апр як понятійної категорії «...визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено Авд». Водночас, законодавець підкреслює, що основними характеристиками Апр виступають: протиправність (порушення закону), винність (умисел або необережність), караність (передбачена відповідальність), а також нижчий ступінь суспільної небезпеки, котра не є кримінальним злочином [7].

З цього приводу слушно є думка Н. Бортник та С. Єсімова, які вважають, що «...першою ознакою, що впливають із сутності самого Апр, є діяння, проте у визначенні поняття Апр саме діяння представлено абстрактно, з мінімальним ступенем конкретизації» [9, с. 147].

Враховуючи сферу функціонування публічних фінансів, у питаннях Апр ключову роль відведено БКУ [8], а саме в контексті адміністративних бюджетних правопорушень (далі – АБпр). У розд. 1 ст.1 БКУ законодавцем окреслено ключове призначення правового акту «...регулювання відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, і питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а також визначаються правові засади утворення та погашення державного і місцевого боргу» [8].

В основу бюджетного процесу ст. 7 БКУ законодавець поклав принцип «...цільового використання бюджетних коштів, які мають використовуватися тільки на цілі, визначені бюджетними призначеннями та бюджетними асигнуваннями» [8]. Обов'язкове виконання зазначеного принципу законодавець поклав на контрольні регулятори. Так, пунктом 1 частини першої ст. 26 БКУ законодавець підкреслює необхідність здійснення «...контролю за дотриманням бюджетного законодавства, який має бути спрямований на забезпечення ефективного і результативного управління бюджетними коштами та має здійснюватися на всіх стадіях бюджетного процесу його учасниками» [8]. Окрім цього, пунктом 5 частини першої ст. 26 БКУ [8], до якої було внесена зміни Законом України від 15.02.2022 року № 2042 – IX законодавець одним із завдань контролю вважає «...запобігання порушенням бюджетного законодавства та забезпечення інтересів держави і територіальних громад у процесі управління об'єктами державної та комунальної власності» [10].

Варто наголосити на тому, що у ст. 116 БКУ законодавець визначає, що саме вважається порушенням бюджетного законодавства загалом [8].

Натомість до ключових положень ст. 164-12 КУпАП) законодавець обрав три базові сегменти: недотримання порядку складання, розгляду, затвердження, виконання бюджету чи звіту про його виконання, тобто розкриття суті правопорушень; накладення штрафу на посадових осіб, розмір якого залежить від виду АБпр (становить від 30 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян), окреслено рівень відповідальності за АБпр; порушення, що караються адміністративно, зазвичай пов'язані з діяльністю розпорядників або одержувачів бюджетних коштів, тобто сфера дії уповноважених осіб [7].

Окрему увагу варто приділити основним видам АБпр, які визначаються КУпАП:

по-перше, витрачання коштів на цілі, не передбачені бюджетними призначеннями, тобто нецільове використання бюджетних коштів (ст. 164-12 КУпАП);

по-друге, проведення закупівель з порушенням законодавства, безпідставна відміна закупівель, порушення строків, неправомірний вибір процедури (ст. 164-14 КУпАП);

по-третє, прийняття зобов'язань або взяття на облік зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань (ст. 164-12 КУпАП);

по-четверте, порушення вимог щодо ведення обліку та складання звітності про виконання бюджетів (ст. 164-12 КУпАП);

по-п'яте, порушення строків подання бюджетної (фінансової звітності) та дії посадових осіб, що призвели до використання бюджетних коштів не за призначенням (ст. 164-12 КУпАП) [7].

Як зазначають М.А. Аніщенко, В.В. Гудима, Ю.О. Данилевська, Р.М. Скриньковський [11, с. 3], «... значне місце серед правопорушень, що негативно впливають на фінансову безпеку України, займають саме порушення бюджетного законодавства». Науковці розкривають взаємозв'язок між бюджетними правопорушеннями та сферою функціонування публічних фінансів. Науковці стверджують, що «...порушення бюджетного законодавства доповнюють загрози і посягання на економічні відносини, а в сукупності з неправомірним використанням коштів завдають істотної шкоди ефективному функціонуванню публічних фінансів» [11, с.4].

Важливо пам'ятати, що в Національній економічній стратегії на період до 2030 року акцентовано увагу на тому, що «...найпоширенішим порушенням є неправомірне використання бюджетних коштів, яке визначає як один із різновидів протиправних посягань (неприпустимих кроків), що становить суттєву перепону в розвитку економіки» [12].

У своїй праці М.А. Аніщенко, В.В. Гудима, Ю.О. Данилевська, Р.М. Скриньковський, досліджуючи питання особливості адміністративно-правової відповідальності за порушення бюджетного законодавства, «...до нецільового використання бюджетних коштів пропонують віднести: використання бюджетних коштів понад кошторисні призначення; фінансування заходів, не передбачених бюджетом; витрати бюджетних коштів за окремими кодами економічної класифікації за рахунок інших, у тому числі здійснення капітальних видатків за рахунок зменшення бюджетних призначень на поточні потреби; взяття до сплати зобов'язань, що перевищують ліміти й кошторисні призначення; використання коштів за відсутності затверджених кошторисів» [11, с.10].

Враховуючи наявність тісного взаємозв'язку між АБпр у бюджетній сфері та сфері публічних фінансів, переосмислення рольового аспекту їх впливу на життєдіяльність країни, в умовах затяжного воєнного конфлікту, пропонуємо розуміти АБпр у сфері публічних фінансів як винні, протиправні дії/бездіяльність посадових осіб чи громадян, що порушують бюджетне, податкове, валютне або закупівельне законодавство, предметом яких є матеріальні або нематеріальні цінності (речі, документи, гроші, валютні цінності), на які безпосередньо посягає протиправна дія чи бездіяльність, об'єктом якої є правопорушення (проступок), що відрізняється від кримінального меншим ступенем суспільної небезпеки, завдаючи незначної шкоди та порушує процес ефективного управління державними коштами, що становить загрозу фінансовій стабільності та безпеці країни, котра розвивається в надзвичайних умовах. Розширене тлумачення понятійної категорії «АБпр у сфері публічних фінансів» має ряд переваг:

– визначено сутнісний зміст АБпр з позиції правового сегменту, а саме винні, протиправні дії/бездіяльність посадових осіб чи громадян, що порушують бюджетне, податкове, валютне або закупівельне законодавство;

– окреслено предмет і об'єкт АБпр з встановленням основного компоненту належності до виду правопорушення в контексті різниці від кримінального правопорушення, а саме меншим ступенем суспільної небезпеки, завдаючи незначної шкоди;

– звернуто увагу на наслідки АБпр у сфері публічних фінансів, тобто виникає порушення процесу ефективного управління державними коштами, що становить загрозу фінансовій стабільності та безпеці країни, котра розвивається в надзвичайних умовах.

Не менш важливим питанням у сфері публічних фінансів має стати профілактика АБпр. На погляд М. Буцяк та І. Комарницької, «...профілактика АБпр у фінансово-економічній сфері є багаторівневою системою заходів соціального, спеціального, індивідуального характеру, які спрямовані на виявлення та нейтралізацію причин, умов вчинення адміністративних проступків, що посягають на порядок регулювання мобілізації (формування), розподілу (перерозподілу), використання централізованих і децентралізованих грошових фондів, формування, розгляду, ухвалення, внесення змін, виконання бюджету, сплати податків та інших обов'язкових платежів тощо» [13, с. 280].

Ми погоджуємося з позицією В.В. Савіцької стосовно того, що «...з метою запобігання АБпр органи публічної влади, трудові колективи та громадські організації при здійсненні своєї діяльності повинні здійснювати визначений комплекс профілактичних, попереджувальних заходів, шляхом запровадження в свою діяльність різноманітних заходів інформаційного, виховного та правового характеру, спрямованих як на колективну, так й індивідуальну особливість особи з метою попередження та усунення причин і умов, що можуть сприяти вчиненню правопорушень» [14, с. 353].

Проте, на нашу думку, беручи до уваги сферу проведення намічених профілактичних заходів АБпр, зазначений процес доцільно розуміти як цілеспрямовану діяльність органів влади щодо розробки та впровадження комплексної системи превентивних заходів, на базі правових, організаційних та виховних інструментів, спрямованої на виявлення негативних викликів та усунення причин порушень у бюджетній, податковій та банківській сферах, яка забезпечує фінансову безпеку, стійкість та стабільність фінансово-економічної систе-

ми, сприяє запобіганню збиткам бюджетів різних рівнів через попередження протиправних дій. Ми вважаємо, що такий підхід більш предметно розкриває зміст процесу профілактики Апр у публічних фінансах та сприяє ухваленню раціональних управлінських рішень щодо адаптації намічених заходів.

У сучасних, складних умовах розвитку країни до складу напрямків профілактики Апр у сфері публічних фінансів пропонуємо віднести:

- посилення державного фінансового та податково-контролю за бюджетними процесами різного рівня;
- підвищення ефективності роботи представників державного фінансового аудиту в процесах перевірки цільового використання державних коштів;
- обов'язкове проведення моніторингу операцій бюджетного та податкового процесу на макроекономічному та мікроекономічному рівні;
- застосування адміністративно-правових заходів впливу до посадових осіб за порушення фінансової дисципліни;
- підвищення фінансової грамотності посадових осіб та своєчасне виявлення причин Апр на базі проведення постійної роз'яснювальної роботи щодо змін у фінансовому законодавстві для запобігання ненавмисним помилкам (ненавмисним або через необрешність).

При цьому, необхідно розуміти, що суб'єктами профілактики Апр у сфері публічних фінансів є органи державної влади, ДПС, Рахункова палата та органи місцевого самоврядування, які уповноважені проводити контрольні дії за цільовим та ефективним використанням грошових коштів країни.

Висновки. На підставі вищевказаних аргументів, доцільно зробити висновок, що Апр у сфері публічних фінансів виступають негативним сегментом, який уповільнює їх розвиток. В умовах затяжного воєнного конфлікту в Україні назріла нагальна потреба переосмислення негативного впливу Апр на функціонування публічних фінансів, які виступають основою фінансової стабільності та безпеки країни. З метою розробки заходів профілактики Апр та покращення стану публічних фінансів запропоновано та аргументовано осучаснення їх сутнісного змісту як понятійної категорії. В сучасних умовах з розвитку до заходів профілактики Апр пропонується віднести посилення контрольних інструментів за раціональним розподілом та використанням грошових коштів держави, вдосконалення законодавчих регуляторів щодо посилення адміністративної відповідальності за допущені порушення фінансової дисципліни та підвищення фінансової грамотності відповідальних осіб, котрі причетні до процесів забезпечення руху грошових коштів держави.

Список використаних джерел

1. Адміністративна та фінансово-правова відповідальність за порушення бюджетного законодавства: монографія / Ю.С. Назар, І.М. Проць. Львів: ЛДУВС, 2018. 172 с.
2. Державне управління фінансовою системою України: концепція нової інноваційної моделі: монографія / В.В. Сухонос, Ю.В. Гаруст, В.В. Миргород-Карпова. Суми: Сумський державний університет, 2022. 212 с.
3. Комарницька І.І. Профілактика правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2021. 497 с.
4. Публічні фінанси України в умовах воєнного часу: monograph / Н. Замкова, О. Прутська, А. Абдуллаєва, І. Гнидок та ін. Boston: USA, Primedia eLaunch 2024. 106 p. DOI: 10.46299/979-8-89619-787-4
5. Уртаєва Л.Г. Теоретико-правові засади запобігання фінансовим правопорушенням: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Запоріжжя, 2021. 198 с.
6. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11 лют. 2015 р. № 183-VIII. (редакція від 14.06.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text>
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07 груд. 1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-10#Text>
8. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI. (редакція від 04.07.2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
9. Бортник Н., Єсімов С. Адміністративне правопорушення в бюджетній сфері як фактична підстава адміністративної відповідальності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки»*. 2020. Т. 7, № 2. С. 146-154. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/sep/22147/25.pdf>
10. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України: Закон України від 15 лют. 2022 р. № 2042-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-20#n41>
11. Правопорушення в бюджетній сфері України: протидія, розслідування, відповідальність; правова характеристика правопорушень; актуальна судова практика; особливості правозастосування під час воєнного стану: монографія / М.А. Аніщенко, В.В. Гудима, Ю.О. Данилевська, Р.М. Скриньковський та ін.; за заг. ред. Копотуна І.М. Київ: ВД «Професіонал», 2024. 323 с.
12. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: Постанова КМУ від 3 берез. 2021 р. № 179. (редакція від 06.01.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021%D0%BF#Text>
13. Буцяк М., Комарницька І.І. Адміністративне право в профілактиці правопорушень у фінансово-економічній сфері. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 9. С. 278-281. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-9/66>
14. Савіцька В.В. Теоретико-правові засади державного регулювання відносин у галузі запобігання адміністративним правопорушенням. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. №1. С. 351–353. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/79>.

References

1. Administratyvna ta finansovo-pravova vidpovidalnist za porushennia biudzhethnoho zakonodavstva [Administrative and Financial-Legal Liability for Violations of Budget Legislation]: monohrafiia / Yu.S.Nazar, I.M. Prots. (2018). Lviv: LDUVS [in Ukrainian].

2. Derzhavne upravlinnia finansovoiu systemoiu Ukrainy: kontseptsiiia novoi innovatsiinoi modeli [State Management of Ukraine's Financial System: Concept of a New Innovative Model]: monohrafiia / V.V. Sukhonos, Yu.V. Harust, V.V. Myrhorod-Karpova. (2022). Sumy: Sumskiy derzhavnyi universytet [in Ukrainian].
3. Komarnytska, I.I. (2021). Profilaktyka pravoporushen u finansovo-ekonomichnii sferi zasobamy administratyvnoho prava [Prevention of Offenses in the Financial and Economic Sphere through Administrative Law]: dys. ... d-ra yuryd. nauk: 12.00.07. Lviv. [in Ukrainian].
4. Publichni finansy Ukrainy v umovakh voiennoho chasu [Public Finance of Ukraine in Wartime]: monograph / N. Zamkova, O. Prutska, A. Abdullaieva, I.Hnydiuk ta in. (2024). Boston: USA, Primedia eLaunch. DOI: 10.46299/979-8-89619-787-4 [in Ukrainian].
5. Urtaieva, L.H. (2021). Teoretyko-pravovi zasady zapobihannia finansovym pravoporushenniam [Theoretical and Legal Foundations for the Prevention of Financial Offenses]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. Zaporizhzhia. [in Ukrainian].
6. Pro vidkrytist vykorystannia publichnykh koshtiv [On Transparency in the Use of Public Funds]: Zakon Ukrainy vid 11 liut. 2015 r. № 183-VIII. (redaktsiia vid 14.06.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text> [in Ukrainian].
7. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on Administrative Offenses]: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 r. № 8073-X. (za redaktsiieiu – vyznannia konstytutsiinymy okremykh polozhen vid 11.12.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8073-10#Text> [in Ukrainian].
8. Biudzhetni kodeks Ukrainy [Budget Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 08.07.2010 № 2456-VI. (redaktsiia vid 04.07.2025 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> [in Ukrainian].
9. Bortnyk, N., Yesimov, S. (2020). Administratyvne pravoporushennia v biudzhetsnii sferi yak faktychna pidstava administratyvnoi vidpovidalnosti [Administrative offenses in the budgetary sphere as a factual basis for administrative liability]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha». Serii: «Yurydychni nauky»*. T. 7, № 2. S. 146–154. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/sep/22147/25.pdf> [in Ukrainian].
10. Pro vnesennia zmin do Biudzhetnoho kodeksu Ukrainy [On Amendments to the Budget Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 15.02.2022 r. № 2042-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-20#n41> [in Ukrainian].
11. Pravoporushennia v biudzhetsnii sferi Ukrainy: protydiia, rozsliduvannia, vidpovidalnist; pravova kharakterystyka pravoporushen; aktualna sudova praktyka; osoblyvosti pravozastosuvannia pid chas voiennoho stanu [Legal Violations in Ukraine's Budgetary Sphere: Counteraction, Investigation, Liability; Legal Characteristics of Violations; current judicial practice; peculiarities of law enforcement during martial law]: monohrafiia / M.A. Anishchenko, V.V. Hudyma, Yu.O. Danylevska, R.M. Skrynkovskiy ta in. ; za zah. red. Kopotuna I. M. (2024). Kyiv: VD «Profesional». [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ekonomichnoi stratehii na period do 2030 roku [On the Approval of the National Economic Strategy for the Period until 2030]: Postanova KМУ vid 3 berez. 2021 r. № 179. (Redaktsiia vid 06.01.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
13. Butsiak, M., Komarnytska, I.I. (2022). Administratyvne pravo v profilaktytsi pravoporushen u finansovo-ekonomichnii sferi [Administrative Law in the Prevention of Offenses in the Financial and Economic Sphere]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. № 9. S. 278–281. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-9/66> [in Ukrainian].
14. Savitska, V.V. (2025). Teoretyko-pravovi zasady derzhavnoho rehuliuвання vidnosyn u haluzi zapobihannia administratyvnym pravoporushenniam [Theoretical and Legal Foundations of State Regulation of Relations in the Field of Prevention of Administrative Offenses]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. №1. S. 351-353. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/79>. [in Ukrainian].

Kadala Vitalii,

Candidate of Law, Associate Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6868-9487>

Guzenko Olena,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4002-2629>

ADMINISTRATIVE OFFENSES IN THE FIELD OF PUBLIC FINANCE: A THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS

This article is devoted to the study of administrative offenses in the field of public finance. Attention is drawn to legislative regulations that define the types and levels of administrative offenses in the field of public finance; the impact of administrative offenses on the budget process, which serves as the basis for the functioning of public finance, is analyzed. The author's perspective on understanding administrative offenses in the sphere of public finance as culpable, unlawful acts or omissions by officials or citizens that violate budgetary, tax, currency, or procurement legislation, the subject of which is tangible or intangible assets (property, documents, money, currency assets), which are directly affected by the unlawful act or omission, the object of which is an offense (act) that differs from a criminal degree of public danger, causing minor harm and disrupting the process of effective management of public funds, which poses a threat to the financial stability and security of a country developing under extraordinary conditions.

The paper demonstrates the importance of understanding preventive measures of administrative offenses as a targeted effort by government agencies to develop and implement a comprehensive system of preventive measures, based on legal, organizational, and educational tools, aimed at identifying negative challenges and eliminating the causes of violations in the budgetary, tax, and banking sectors, which ensures financial security, resilience, and stability of the financial and economic system, and contributes to preventing losses to budgets at various levels by deterring unlawful actions. It has been determined that such an approach more thoroughly elucidates the essence of the process of preventing administrative offenses in public finance and facilitates the adoption of rational management decisions regarding the adaptation of planned measures.

Measures are proposed to prevent administrative offenses in the sphere of public finance, including strengthening control mechanisms for the rational allocation and use of state funds, improving legislative regulations to strengthen administrative liability for violations of financial discipline, and enhancing the financial literacy of responsible officials involved in the processes of managing state cash flows.

Key words: *offenses, administrative offenses, public finances, budget offenses, offense prevention, administrative responsibility, country funds, budget process, types of administrative offenses.*

Дата першого надходження статті до видання: 25.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 11.05.2026